

**Аналіз регуляторного впливу
проекту Положення про застосування Національним банком України
заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках
небанківських фінансових послуг**

I. Визначення та аналіз проблеми, яку пропонується розв'язати шляхом державного регулювання

Відповідно до норм Закону України від 12 вересня 2019 року № 79-ІХ “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон № 79) Національний банк України (далі – Національний банк) з 01 липня 2020 року отримав повноваження щодо визначення порядку та умов застосування заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг [частина друга статті 40 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, у редакції від 01 липня 2020 року (далі – Закон про фінансові послуги)].

У той самий час відповідний порядок застосування Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг (далі – Нацкомфінпослуг), заходів впливу до учасників ринку небанківських фінансових послуг урегульовано Положенням про застосування Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, заходів впливу за порушення законодавства про фінансові послуги, затвердженим розпорядженням Нацкомфінпослуг від 20 листопада 2012 року № 2319 (далі – Положення № 2319). Окрім того, у відповідній сфері правового регулювання діє Положення про здійснення нагляду за діяльністю філій страховиків-нерезидентів та застосування заходів впливу за порушення ними законодавства про фінансові послуги, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг від 16 листопада 2006 року № 6426 (далі – Положення № 6426).

Відповідно до пункту 14 розділу II Закону № 79 Національний банк має забезпечити прийняття актів, необхідних для реалізації цього Закону. Зокрема, порядок застосування заходів впливу у сфері державного регулювання діяльності на ринках небанківських фінансових послуг, який відповідно до частини другої статті 40 Закону про фінансові послуги, з урахуванням змін, внесених Законом № 79, визначається Національним банком.

Зазначене питання не може бути вирішене за допомогою ринкових механізмів, оскільки воно стосується реалізації повноважень Національного банку щодо застосування заходів впливу за вчинені порушення.

Інших регуляторних актів Нацкомфінпослуг або Держфінпослуг, окрім зазначених вище, які б регулювали порядок застосування заходів впливу до учасників ринку небанківських фінансових послуг, немає. У Національному банку, що тільки набув повноважень регулятора ринку небанківських фінансових послуг, регуляторних актів з цих питань також немає.

ДОКУМЕНТ СЕДНБУ АСКОД

Підписувач Шевченко Кирило Євгенович
Сертифікат 3122842E6867E65404000000E910000024290000
Дійсний до: 17.07.2021 11:39:41

Національний банк України

В/33-0006/66228
від 16.09.2020 13:59:20

II. Визначення цілей державного регулювання

Проект розроблено з метою унормування порядку та умов застосування Національним банком заходів впливу за порушення законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність з надання небанківських фінансових послуг, включаючи законодавство про захист прав споживачів фінансових послуг, що вчинені учасниками ринку небанківських фінансових послуг та небанківськими фінансовими групами.

III. Визначення та оцінка всіх прийнятих альтернативних способів досягнення встановлених цілей із аргументацією переваг обраного способу

Ураховуючи необхідність вирішення питань, пов'язаних із розробленням регуляторного акта, альтернативних способів досягнення встановлених цілей немає.

IV. Опис механізмів і заходів, які забезпечують розв'язання визначеної проблеми шляхом прийняття запропонованого регуляторного акта

Затвердження регуляторного акта дасть можливість унормувати низку питань щодо застосування Національним банком до учасників ринку небанківських фінансових послуг усіх видів заходів впливу, передбачених статтею 40 Закону про фінансові послуги, а саме:

- зобов'язання порушника вжити заходів для усунення порушення та/або вжити заходів для усунення причин, що сприяли вчиненню порушення;
- скликання позачергових зборів учасників фінансової установи;
- накладання штрафів;
- тимчасове зупинення або відкликання (анулювання) ліцензії;
- відсторонення керівництва від управління фінансовою установою та призначення тимчасової адміністрації;
- затвердження плану відновлення фінансової стабільності;
- виключення з Державного реєстру фінансових установ або реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги;
- укладення письмової угоди.

Окрім того, із затвердженням регуляторного акта буде внормовано питання щодо застосування Національним банком заходу впливу до небанківських фінансових груп, а саме встановлення для таких груп підвищених економічних нормативів, лімітів та обмежень щодо здійснення окремих видів операцій.

Іншими важливими питаннями, що врегульовуються актом, є визначення: переліку ознак ризикової діяльності, у разі встановлення яких Національний банк матиме право відкликати ліцензію на провадження діяльності з надання фінансових послуг;

ознак систематичного порушення небанківською фінансовою установою законних вимог Національного банку, наявність яких може бути підставою для прийняття Національним банком рішення про призначення тимчасової

адміністрації згідно з пунктом 1 частини першої статті 46 Закону про фінансові послуги.

Також актом визнаються такими, що втратили чинність, Положення № 2319 та Положення № 6426.

V. Обґрунтування можливості досягнення цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта

Вимоги регуляторного акта є обов'язковими для виконання Національним банком, учасниками ринків небанківських фінансових послуг та небанківськими фінансовими групами.

До зовнішніх чинників, що можуть потенційно впливати на дію запропонованого регуляторного акта, належать зміни в законодавстві України.

VI. Визначення очікуваних результатів прийняття запропонованого регуляторного акта

Прийняття регуляторного акта дасть змогу:

забезпечити реалізацію Національним банком функції державного регулювання діяльності з надання небанківських фінансових послуг у формі застосування заходів впливу;

чітко врегулювати порядок застосуванням Національним банком заходів впливу за порушення законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність з надання небанківських фінансових послуг, включаючи законодавство про захист прав споживачів фінансових послуг та рекламу у сфері фінансових послуг.

VII. Визначення показників результативності регуляторного акта

Дія регуляторного акта поширюватиметься на всіх учасників ринків небанківських фінансових послуг (окрім споживачів фінансових послуг) та небанківські фінансові групи, за якими здійснює нагляд Національний банк.

Як показники результативності регуляторного акта планується використовувати та аналізувати практику застосування норм цього Положення, беручи до уваги звернення, запити, пропозиції, набутий практичний досвід Національного банку, учасників ринків небанківських фінансових послуг, на яких поширюватиметься дія документа, а також відповідні публікації в засобах масової інформації.

Водночас, урахувавши специфіку запропонованого Положення, надати чіткий перелік прогнозних значень показників результативності регуляторного акта не вбачається можливим.

VIII. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватимуться відстеження результативності регуляторного акта в разі його прийняття

Відповідно до статей 3 та 10 Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності" (далі – Закон про регуляторну політику) Національний банк проводить базові, повторні та періодичні відстеження результативності власних регуляторних актів у порядку та строки, визначені Методикою проведення аналізу впливу регуляторного акта

Національного банку України, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 14 квітня 2004 року № 471.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до дня набрання чинності цим актом шляхом збору зауважень та пропозицій фізичних та юридичних осіб у встановлений Законом про регуляторну політику термін та їх аналізу. Неврегульовані та проблемні питання, які будуть виявлені за результатами розгляду одержаних Національним банком зауважень та пропозицій, урегулюватимуться шляхом внесення до проєкту регуляторного акта відповідних змін.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде проведено не пізніше двох років з дня набрання чинності цим актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься один раз на кожні три роки, починаючи з дня виконання заходів з повторного відстеження результативності регуляторного акта.

Для відстеження результативності будуть використовуватися дані, отримані за результатами здійснення своєї діяльності Національним банком.

Голова Національного банку України

Кирило ШЕВЧЕНКО